

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoR/15/2024
Identifikačné číslo spisu:	7522207832
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7522207832.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú J. P., narodenú N., bytom u matky, zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, dieťa rodičov - oprávneného otca W. P., narodeného N., R., zast. Advokátska kancelária GOGA a spol., s. r. o., Košice, Kupeckého 4 a povinnej matky Z. S., narodenej N., Q., zast. advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom, Košice, Pollova 32, o návrhu oprávneného otca na výkon rozhodnutia, vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K3-19Em/3/2022, o dovolaní povinnej matky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 2. mája 2024 sp. zn. 15CoE/1/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 13. októbra 2023 č. k. K3-19Em/3/2022-108 nariadil výkon rozhodnutia - rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 21P/15/2015-1120 z 5. októbra 2021 vo výrokoch rozsudku o úprave styku otca s maloletou (ďalej aj „uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia“).

1.1. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že považoval za preukázanú nerealizáciu styku otca s maloletou podľa právoplatného a vykonateľného rozsudku, pričom v tomto štádiu konania nezistil ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré by sa styk otca s maloletou nemal realizovať podľa rozhodnutia súdu a na strane oprávneného otca nebolo zistené také správanie, pre ktoré by sa mal výkon rozhodnutia odložiť alebo zamietnuť. Na druhej strane matka absolútne nerešpektuje svojím postojom a názormi osobu otca, jeho rodičovstvo a svoje postoje prezentuje takto aj pred maloletou, ktorá osobu otca aktuálne odmieta, pričom jej odmietanie však nevyplyva z následkov spolužitia s otcom, či jeho negatívnym výchovným vplyvom na maloletú. Súd konštatoval, že matka si neplní povinnosti, ktoré jej ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, nakoľko maloletú na styk s otcom riadne nepripravuje. Matka aj napriek uloženým výchovným opatreniam nepreukázala svojím správaním, že má záujem na

budovaní vzťahu otca s maloletou a vytvára priestor na oslabovanie tohto vzťahu tým, že otcovi neumožňuje realizovať právo na styk s maloletou, aj keď na to nemá žiadne objektívne dôvody. Matka nemá záujem svoj postoj zmeniť a nevyužila ani odbornú pomoc, ktorá jej bola poskytnutá, čo je zrejme pri jej komunikácii s RPPS pri ÚPSVaR v Košiciach, keď na konzultácie neprišla, na výzvy referátu nereagovala. Napokon, matka bola ako kolíznym opatrovníkom, ako aj súdom v konaní riadne poučená o postupoch podľa § 378 a nasl. Civilného mimosporového poriadku zák. č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) v konaní o výkon rozhodnutia.

1.2. Súd prvej inštancie uznesením z 12. decembra 2023 č. k. K3-19Em/3/2022-143 uložil povinnej matke maloletého dieťaťa pokutu vo výške 900 eur podľa § 382 CMP za nesplnenie rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 21P/15/2015-1120 z 5. októbra 2021, na základe ktorého mal byť realizovaný styk otca s maloletou v dňoch 27. októbra 2023 a 31. októbra 2023, ktorú je povinná matka maloletého dieťaťa zaplatiť do 15 dní od doručenia tohto uznesenia na účet súdu. Uvedeným spôsobom rozhodol z dôvodu, že styk otca s maloletou sa nerealizuje dlhodobo, napriek poučeniu matky, že je povinná maloletú na styk riadne pripraviť, čo neurobila a viacnásobným výzvam matke zo strany súdu a keďže súd nezistil vážne dôvody, ktoré by povinnej matke bránili plniť právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie matky uznesením z 2. mája 2024 č. k. 15CoE/1/2024-179 výrokom I. ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) potvrdil uznesenie č. k. K3-19Em/3/2022-108 z 13. októbra 2023; výrokom II. odmietol odvolanie proti uzneseniu č. k. K3-19Em/3/2022-143 z 12. decembra 2023.

2.1. Odvolací súd v prvom rade v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že proti uzneseniu o uložení pokuty v zmysle § 382 CMP odvolanie prípustné nie je. Preto odvolací súd opravný prostriedok - sťažnosť, ktorý podľa obsahu vyhodnotil ako odvolanie (§ 124 ods. 1 CSP), vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie o uložení pokute nebolo vydané súdnym úradníkom ale sudcom (§ 239 CSP), odmietol bez ďalšieho preskúmania podľa § 386 písm. c) CSP, ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

2.2. V ďalšom odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal napadnuté uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia aj s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení a vecne správne rozhodol, keď pristúpil k súdnemu výkonu rozhodnutia, pretože k stretávaniu oprávneného otca s maloletým dieťaťom nedochádza ani len v minimálnom rozsahu na podklade právoplatného rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností.

2.3. V danom prípade aj odvolací súd konštatoval dostatočné preukázanie tvrdenia oprávneného otca, že sa povinná nepodrobuje povinnosti uloženej jej súdom právoplatným rozhodnutím, ktorým došlo k schváleniu rodičovskej dohody, pričom dôvody nerealizovania stretnutí vidí takmer výlučne v neochote maloletého dieťaťa, aktuálne vo veku D. rokov bez toho, aby preukázateľne vyvinula snahu o odosobnenie sa od vlastného prežívania negatívnych pocitov z vážne narušeného vzájomného rodičovského vzťahu a ochotu prispieť k sanácii aspoň vzťahu dcéry k druhému rodičovi. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že povinná matka tomuto súčinnosť pri realizovaní styku neposkytovala, alebo minimálne. Len čiastočne bolo napĺňané aj výchovné opatrenie, v rámci ktorého sa rodičia mali podrobiť odbornému poradenstvu pre nepodieľanie sa matky, ktorá nereagovala na výzvy a správy a s centrom nekomunikovala. Osobný kontakt maloletého dieťaťa s otcom tak nebol riadne realizovaný. Povinná matka dostatočne nepreukázala, že sa nepodrobila predchádzajúcej výzve súdu na dobrovoľné plnenie súdneho rozhodnutia zo 6. apríla 2023, doručenej jej dňa 13. apríla 2023, z objektívnych dôvodov. Výzva súdu tak zostala bezvýsledná, čím boli splnené podmienky pre postup podľa § 382 ods. 1 CMP.

2.4. Pokiaľ ide o uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia, odvolací súd ďalej uviedol, že odvolanie

proti predmetnému rozhodnutiu je možné odôvodniť len dôvodmi, ktoré sú taxatívne vymedzené v § 377 ods. 3 CMP, a teda tým, že exekučný titul nie je vykonateľný, t. j. z dôvodov formálnej nevykonateľnosti alebo materiálnej nevykonateľnosti súdneho rozhodnutia. Exekučným titulom v predmetnej veci je právoplatný a vykonateľný rozsudok Okresného súdu Košice I č. k. 21P/15/2015-1120 z 5. októbra 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 13. októbra 2021 vo výrokoch rozsudku o úprave styku otca s maloletou dcérou. Odvolací súd konštatoval, že nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali záveru, že exekučný titul vykonateľný nie je. Odvolací súd vzhľadom na skutočnosti mu známe z predchádzajúcich konaní vo veci starostlivosti súdu o maloletú (sp. zn. 85P/28/2024, K3-9P/118/2022, 21P/15/2015) vrátane vyjadrení účastníkov, poukázal na dobrovoľný výkon rozhodnutia v danom prípade v prvej a druhej etape bez prítomnosti matky až do obdobia letných prázdnin. Kolízny opatrovník v tomto období potvrdil, že v dobe jedného roku realizovania styku dochádzalo postupne k obnoveniu vzťahu maloletého dieťaťa s otcom. Zabezpečenie pravidelného a riadneho kontaktu dieťaťa s otcom je jediným riešením v prospech zastabilizovania životného prostredia maloletej, napomôže tiež odstrániť klasifikovaný konflikt lojality a je dôležitým prvkom jej riadneho vývoja. K tomu má smerovať aj konanie matky, pričom odvolací súd očakáva hľadanie riešenia v prospech aspoň zastabilizovania vzájomných vzťahov i z jej stany, nie naopak vyhľadávanie možností, i právnych, na zamedzenie práva jej maloletého dieťaťa na oboch rodičov. Zrejmý je tak nastupujúci výkon rozhodnutia v tretej etape, určený od 1. septembra 2022 do budúca v znení výroku vykonávaného rozhodnutia.

2.5. V kontexte ďalších námietok odvolací súd považoval označenie účastníkov v záhlaví rozhodnutia za dostatočne zrozumiteľné a nezameniteľné (a to i bez označenia právneho zástupcu identifikačným číslom jeho advokátskej kancelárie), spĺňajúce tak požiadavky v zmysle ustanovenia § 236 v spojení s § 234 ods. 2 CSP.

2.6. K právnym zástupcom odvolateľky namietanej zmätočnosti napadnutého rozhodnutia z hľadiska realizovateľnosti výkonu rozhodnutia odvolací súd s poukazom na konštantnú judikatúru nezistil v danom prípade vnútornú rozpornosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Upriamil pozornosť na potrebu sústredenia sa na hľadanie možností zachovania vzťahu oboch rodičov v prospech výchovy a výživy spoločného maloletého dieťaťa a v nadväznosti na dátumami vymedzené obdobia realizácie styku na potrebu využívania príležitostí na zlepšenie komunikácie medzi otcom a maloletou dcérou, pričom zákonom je uprednostňovaná dohoda rodičov, ktorú súd podporuje, i keď chápe nevôľu matky za nesenia si bremena minulosti byť ústretová. Odvolací súd opakoval, že predmetom konania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa je záujem na urýchlenej náprave stavu a vzájomných vzťahov v potrebe udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a authority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery (Nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 363/03, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 554/04). Akcentoval, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia (§ 28 ods. 2 prvá veta zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine).

2.7. V súvislosti s druhým odvolacím dôvodom, odvolací súd konštatoval, že z obsahu podaného odvolania a matkou uvádzanými argumentmi nemožno vyvodiť znaky tohto odvolacieho dôvodu, a teda že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik uloženej povinnosti. Podstatnou odvolacou námietkou zo strany matky bolo spochybňovanie procesného postupu súdu prvej inštancie po podaní návrhu otca na výkon rozhodnutia, súčasne odmietavý postoj maloletého dieťaťa k stretávaniu sa s otcom, ktorého príčinou má byť práve oprávnený otec. Odvolací súd v tejto súvislosti konštatoval, že procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu odvolaním napadnutého uznesenia o nariadení výkonu exekučného titulu a samotný odmietavý postoj maloletého dieťaťa k otcovi nie je okolnosťou, ktorá by spôsobovala zánik uloženej povinnosti vyplývajúcej z exekučného titulu, teda uvedené nemožno subsumovať ani pod druhý špecifický odvolací dôvod týkajúci sa predmetnej veci.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala povinná matka maloletej (ďalej aj ako „dovolaťka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

3.1. Dovolateľka v rámci dovolania úvodom obsiahlo (v rozsahu 8 strán) odcitovala svoje opravné prostriedky podané proti uzneseniam okresného súdu, následne poukázala na formálne chyby a nedostatky jednak záhlavia dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, ako aj absolútnu zmätočnosť výroku II. dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, keď odvolací súd v záhlaví napadnutého uznesenia nesprávne označil priezvisko právneho zástupcu matky (uviedol „Lenártom“, teda s dlhým malým písmenom „á“, namiesto správneho „Lenartom“, teda s krátkym malým písmenom „a“; vo výroku II. napadnutého uznesenia krajského súdu je nesprávne a zmätočne uvedené, že „Odmietla odvolanie proti uzneseniu č. k. K3-19Em/3/2022-143 z 12. decembra 2023“, pretože matka ako povinná podala proti uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie č. k. K3-19Em/3/2022-143 z 12. decembra 2023 sťažnosť a nie odvolanie.

3.2. Ďalej dovolateľka namietala postup odvolacieho súdu, ale hlavne obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorý považuje matka za nejasný, neúplný a až zmätočný (viď hlavne bod 21. odôvodnenia), pritom je zrejmé, že ani súd prvej inštancie, ale ani súd odvolací, nevykonali žiadne dôkazy o tom, či nariadený výkon rozhodnutia, ako aj uložená sankcia matke, boli v súlade so zákonom a všetkými okolnosťami prípadu. Nejasnosť a neúplnosť, a teda aj zmätočnosť jasne vyplýva aj z obsahu bodu 24. odôvodnenia napadnutého uznesenia, keď odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, avšak neuviedol, s ktorým konkrétnym odôvodnením sa stotožnil a ktorého napadnutého rozhodnutia a ktorého konkrétneho súdu.

3.3. Odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s odvolacími dôvodmi a ani odôvodnením odvolania a sťažnosti matky ako povinnej proti uzneseniam súdu prvej inštancie. Tak ako je nakoncipované a napísané odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, nie je možné z neho vyvodíť, ktoré body odôvodnenia sa týkajú podaného odvolania, a ktoré podanej sťažnosti, a to s poukazom na absolútnu zmätočnosť výroku II. dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu. Matka ako povinná poukazuje, že bolo porušené jej právo na spravodlivý proces vo vykonávacom konaní v jej neprospech, pretože súd absolútne neskúmal a nezisťoval, či existujú na strane matky ako povinnej tzv. ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa nemôže povinný podrobovať rozhodnutiu. V danom prípade súd prvej inštancie bez dostatočne zisteného skutkového stavu a iba na základe vyjadrení otca ako oprávneného, uložil matke pokutu za to, že sa nedarí uskutočniť stretnutie otca s dieťaťom. Pričom aj súdna prax uvádza, že ukladaniu sankcií má dochádzať až po tom, ako súd dôkladne zistí dôvody, prečo ku stretnutiu s dieťaťom nedošlo. Tak isto zo súdnej praxe je preukázané, že existencia dôvodov, prečo ku stretnutiu rodiča s dieťaťom nedošlo, v našom prípade otca s dcérou, existovali nie na strane povinnej matky, ale práve na strane oprávneného alebo samotného dieťaťa. Uvedené skutočnosti však ani súd prvej inštancie a ani súd odvolací vôbec neskúmali.

3.4. Dovolateľka zároveň poukázala per analogiam na porušenie základných princípov CSP aj v odvolacom konaní, ktoré platia aj pre CMP, a to: 5/ zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu, 6/ strany sporu majú v konaní rovné postavenie, 8/ strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti, 17/ súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, ako aj skutočnosti, že postupom odvolacieho súdu bolo porušené právo matky aj maloletého dieťaťa na spravodlivý proces v ich neprospech.

3.5. Na základe vyššie uvedených, a aj matkou namietaných skutočností a nepresností a zmätočností, tu však do popredia vyvstáva otázka aj zásada, že „súd pozná právo“, tak prečo na základe dôkazného stavu veci, ktorý na jednej strane postačoval odvolaciemu súdu, aby rozhodol, ale na druhej strane potrebné dôkazy nevykonal a odvolací súd bez nariadenia pojednávania rozhodol.

3.6. Dovolateľka navrhla, aby najvyšší súd zrušil uznesenie krajského súdu v celom rozsahu a vec vrátil na ďalšie konanie a následne rozhodnutie.

4. Otec maloletej v písomnom vyjadrení k dovolaniu matky maloletej uviedol, že s obsahom dovolania sa v celom rozsahu nestotožňuje, pokladá ho za neprípustné a nedôvodné. Navrhol, aby dovolací súd

dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. f) CSP odmietol a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Konanie o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je mimosporovým konaním, ktoré je s účinnosťou od 1. júla 2016 upravené samostatne v ustanoveniach § 370 až § 391 CMP. V tomto prípade ide o oblasť personálnej exekúcie.

5.1. Všeobecným predpisom upravujúcim civilný proces je CSP. Tento kódex obsahuje tiež všeobecnú úpravu dovolania, podmienok jeho prípustnosti a dovolacieho konania (viď najmä § 419 až § 457 CSP). CMP obsahuje osobitnú úpravu (aj dovolania a podmienok jeho prípustnosti), ktorá sa vzťahuje na veci v pôsobnosti tohto procesného predpisu.

5.2. Podľa CMP súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone (viď ustanovenie § 1 CMP). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého „na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak“.

5.3. V zmysle zásady „lex specialis derogat generalis“ (osobitný zákon má prednosť pred všeobecným zákonom) sa musí špeciálna/osobitná právna úprava použiť vtedy, ak sú splnené podmienky pre jej použitie. Naopak, ak nie sú splnené podmienky aplikácie špeciálnej právnej úpravy, musí sa postupovať podľa všeobecnej úpravy. Uvedená zásada nepripúšťa žiadne výnimky, preto ak sú dané podmienky pre aplikáciu osobitnej úpravy, treba ju použiť bez ohľadu na to, ktorá z úprav je priaznivejšia alebo výhodnejšia pre ten-ktorý subjekt.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. V danom prípade dovolateľka vyvodzovala, okrem iného, prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

10. V doterajšej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu (pozri rozhodnutia sp. zn. 9Cdo/13/2020, 8Cdo/125/2020, 7Cdo/248/2020, 4Cdo/6/2021, 9Cdo/9/2022, 7Cdo/54/2022 a 2Cdo/161/2022) prevládala názor, že uznesenia odvolacieho súdu vydané v konaniach o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých svojou povahou nenapĺňajú znaky rozhodnutia vo veci samej, a ktorým sa konanie končí, nakoľko týmito rozhodnutiami už predchádzalo rozhodnutie vo veci samej, ktoré bolo exekučným titulom, a preto proti týmto uzneseniam odvolacieho súdu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze z 2. marca 2023 sp. zn. III. ÚS

546/2022-37 konštatoval, že sa s uvedeným názorom najvyššieho súdu nestotožňuje a je namieste pripustiť dovolanie podľa § 420 CSP voči rozhodnutiam vydaným v konaniach o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, ktorými sa konanie o výkon rozhodnutia končí (napr. uznesenie o zastavení konania alebo uznesenie o zamietnutí návrhu na výkon rozhodnutia a pod.), (pozri sp. zn. 9CdoR/13/2023, aj iné rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6CdoR/4/2023, 9CdoR/7/2023, 7CdoR/9/2023, 8CdoR/6/2024).

11. V predmetnej veci bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd výrokom I. ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. K3-19Em/3/2022-108 z 13. októbra 2023 a výrokom II. odmietol odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. K3-19Em/3/2022-143 z 12. decembra 2023. Dovolateľka (povinná) vyvodzovala prípustnosť ňou podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

11.1. V zmysle záverov ústavného súdu vyjadrených v náleze z 2. marca 2023 sp. zn. III. ÚS 546/2022-37 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 9CdoR/13/2023, aj vo väzbe na iné rozhodnutia najvyššieho súdu citované v bode 10. in fine tohto rozhodnutia, najvyšší súd konštatoval, že prípustnosť dovolania matky maloletej podľa § 420 písm. f) CSP proti výroku I. uznesenia odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie prvoinštančného súdu č. k. K3-19Em/3/2022-108 z 13. októbra 2023 o nariadení výkonu rozhodnutia, nie je vylúčená. Najvyšší súd preto pristúpil k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky o existencii zmätočnostnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

12. Dovolateľka zmätočnostnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP opierala o výhrady voči dokazovaniu a zisteniu skutočného stavu veci, tiež namietala nedostatočné odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu a vytýkala, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania.

13. Pokiaľ mala dovolateľka výhrady voči dokazovaniu a vytýkala nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nesprávnosť v hodnotení výsledkov dokazovania, či neúplne a nedostatočne zistený skutočný stav veci, dovolací súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutočného stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj sp. zn. 1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd a nedospel k záveru o jeho ústavnej neutržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

13.1. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutočného (skutkového) stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutočného (skutkového) stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

13.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového, aj nesporového) je, že pre rozhodnutie je rozhodujúci stav v čase jeho

vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozhodnutia teda musí byť ustálený jeho skutkový, aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré ešte nenastali, nemôžu spätne (napr. v dovolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozhodnutia v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností, pri ktorom však hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozhodnutia v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo. Ani v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých nepredstavuje dovolanie opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutočného stavu veci.

13.3. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka konkrétne odvodzuje nedostatky v dokazovaní a zistení skutočného stavu odvolacím súdom od toho, že súd absolútne neskúmal a nezisťoval, či existujú na strane matky ako povinnej tzv. ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa nemôže povinný podrobovať rozhodnutiu. K uvedenej dovolacej námietke odvolací súd poukazuje na bod 18. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v znení: „V danom prípade aj odvolací súd konštatuje dostatočné preukázanie tvrdenia oprávneného otca, že sa povinná nepodrobuje povinnosti uloženej jej súdom právoplatným rozhodnutím, ktorým došlo k schváleniu rodičovskej dohody, pričom dôvody nerealizovania stretnutí vidí takmer výlučne v neochote maloletého dieťaťa, aktuálne vo veku D. rokov, bez toho, aby preukázateľne vyvinula snahu o odosobnenie sa od vlastného prežívania negatívnych pocitov z vážne narušeného vzájomného rodičovského vzťahu a ochotu prispieť k sanácii aspoň vzťahu dcéry k druhému rodičovi. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že povinná matka tomuto súčinnosť pri realizovaní styku neposkytovala, alebo minimálne. Len čiastočne bolo napĺňané aj výchovné opatrenie, v rámci ktorého sa rodičia mali podrobiť odbornému poradenstvu, pre nepodíľanie sa matky, ktorá nereagovala na výzvy a správy a s centrom nekomunikovala. Osobný kontakt maloletého dieťaťa s otcom tak nebol riadne realizovaný. Povinná matka dostatočne nepreukázala, že sa nepodrobila predchádzajúcej výzve súdu na dobrovoľné plnenie súdneho rozhodnutia zo 6. apríla 2023, doručenej jej dňa 13. apríla 2023, z objektívnych dôvodov.“ Z uvedeného tak v posudzovanom prípade, a ani zo spisu, nevyplývajú skutočnosti odôvodňujúce pochybnosti, že odvolací súd ne/mal k dispozícii informácie o ne/realizácii styku maloletej s otcom a na tomto základe uvažovanom pochybení pri zistení skutočného stavu veci.

13.4. Podľa názoru odvolacieho súdu doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje závery prijaté súdmi nižšej inštancie (súdom prvej inštancie, aj súdom odvolacím). Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších inštancií nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Iba takéto pochybenie by totiž predstavovalo odňatie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že zistený skutočný stav veci vyplynul z preukázaných relevantných skutkových okolností danej veci, ktoré boli náležite vyhodnotené v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z § 191 CSP, jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. V predmetnej veci dovolací súd nezistil v postupe súdov nižších inštancií pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia predstavujúce porušenie práva matky na spravodlivý súdny proces.

13.5. Samotná skutočnosť, že dovolateľka sa nestotožňuje s dokazovaním a spôsobom vyhodnotenia vykonaných dôkazov, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

14. Pokiaľ dovolateľka v dovolaní ďalej vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP opierala o námietku nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, k uvedenému dovolací súd uvádza, že aj keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo.

15. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

16. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

17. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

18.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

19. Dovolací súd po preskúmaní uznesenia odvolacieho súdu vo väzbe na body 15. až 18. tohto rozhodnutia dospel k záveru, že jeho odôvodnenie nevybočuje z limitov spravodlivého procesu, je logické a primerané. Odvolací súd svoj právny názor odôvodnil úvahami, ktoré sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Uznesenie odvolacieho súdu obsahuje náležitosti odôvodnenia dané

v § 393 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie je konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Dovolateľka v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred odvolacím súdom.

20. Pokiaľ dovolateľka namietala nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho a okresného súdu, keď poukazovala na body 21. a 24. dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite, či nepresvedčivo neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil záujem maloletej a odvoláciu argumentáciu matky maloletej, resp. odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti (nepreskúmateľnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, a v tomto rozsahu sa aj stotožnil s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Treba mať na pamäti, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva matky na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania matky maloletej (dovolateľky), zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení výkonu rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 21P/15/2015-1120 z 5. októbra 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 13. októbra 2021, vo výrokoch rozsudku o úprave styku otca s maloletou s ohľadom na zistený skutočný stav vecí, pretože matka si neplní povinnosti, ktoré jej ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, považoval za vecne správne. K čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnia aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami matky. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 8. až 24.), ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie (body 6. a ž 34.) v kompletizujúcej jednote, nevyplýva nedostatočné odôvodnenie, ani nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

20.1. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré matka uvádzala v dovolaní o zmätočnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom dostatočného odôvodnenia, pretože uvedené nezistil. Pre úplnosť dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie vecí túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

21. Pokiaľ dovolateľka v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala, že odvolací súd v záhlaví napadnutého uznesenia nesprávne označil priezvisko právneho zástupcu matky, keď uviedol nesprávne „Lenártom“ (s dlhým malým písmenom „á“) namiesto správneho „Lenartom“ (s krátkym malým písmenom „a“), dovolací súd uvádza, že táto námietka nepredstavuje námietku

spôsobilú založiť dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože sa týka „len“ formálnej stránky rozhodnutia, ktorá je reparačná spôsobom vymedzeným v § 224 CSP, podľa ktorého Súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zjavné nesprávosti. O oprave súd vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania.

22. Pokiaľ dovolateľka namietala zmatečnosť vadu podľa § 420 písm. f) CSP aj z toho, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, uvedené by zodpovedalo vade zmatečnosti spočívajúcej v nesprávnom postupe odvolacieho súdu.

22.1. Z § 373 CMP vyplýva, že pokiaľ ustanovenia o výkone rozhodnutia maloletých neobsahujú niečo iné, subsidiárne sa použijú ustanovenia prvej časti Civilného mimosporového poriadku, t. j. základné ustanovenia, ustanovenia o konaní v prvej inštancii a ustanovenia o opravných prostriedkoch a tiež ustanovenia druhej časti Civilného mimosporového poriadku o konaniach vo veciach starostlivosti súdu vo veciach maloletých.

22.2. Podľa § 33 ods. 1 CMP súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, ak tento zákon neustanovuje, že vec sa môže prejednať bez pojednávania. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že nariadenie pojednávania vo veci samej pred súdom prvej inštancie v mimosporovom konaní je zásadou (§ 33 ods. 1 CMP), ale tento zákon (CMP) môže ustanoviť výnimku. Pri výkone rozhodnutia vo veciach maloletých (pozri § 374 a § 379 CMP) nevyplýva pre odvolací súd povinnosť nariaďovať pojednávanie. Napokon zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci pojednával 6. septembra 2023 (č. l. 83 a nasl. spisu), na ktorom pojednávaní sa zúčastnila aj dovolateľka a podala návrh na výsluch maloletej, ktorý súd prvej inštancie a j uskutočnil a dňa 13. októbra 2023 vydal uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia, ktoré rozhodnutie spolu s dovolaním napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu vytvárajú kompletizujúcu jednotu (pozri aj bod 20. tohto rozhodnutia). Súd prvej inštancie na pojednávaní vo veci dňa 6. septembra 2023 tiež poučil matku o opatreniach, ktoré môžu nastať po nariadení výkonu rozhodnutia pri nerealizácii styku otca s maloletou. Pokiaľ sa dovolateľka domnievala, že v danej veci mal odvolací súd nariadiť pojednávanie, dovolací súd zastáva názor, že postupom odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu (§ 374 a § 379 CMP) nemohlo dôjsť k porušeniu práva matky na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto jej výhrada, že odvolací súd nesprávnym postupom bez nariadenia pojednávania rozhodol, je neopodstatnená.

23. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že dovolateľka neopodstatnene namietala zmatečnosť rozhodnutia odvolacieho súdu čo do výroku I. v takej miere, že by došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

24. Matka maloletej prípustnosť podaného dovolania v dovolaní ďalej výslovne oprela o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

24.1. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), resp. ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP), tak v zmysle § 421 ods. 1 CSP je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd, b) uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018) a c) uviesť rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré majú predstavovať rozhodovacia prax, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť, resp. uviesť rozdielnu rozhodovacia prax.

25. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) dovolací súd zdôrazňuje, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnejmu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

26. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili/neriešili prvoinštančný a odvolací súd.

27. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal tým, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či matka maloletej v podanom dovolaní vôbec nastolila právnu otázku, resp. nou nastolená právna otázka je taká otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

28. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, posudzujúc dovolanie v rozumnej miere podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v snahe autenticky porozumieť jeho textu ako celku (viď nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020) dospel dovolací súd k záveru, že sama dovolateľka k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) neformulovala zákonným spôsobom v rámci svojich námietok žiadnu právnu otázku a zároveň z argumentácie dovolateľky nie je možné žiadnu právnu otázku odvodiť, pretože dovolateľka len bez ďalšieho v rámci dovolania spochybňuje dokazovanie a zistenie skutočného stavu a závery súdov nižšej inštancie, čo však nezodpovedá zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP a § 432 CSP.

28.1. Námietky dovolateľky v súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP sú formulované všeobecne, bez náležitého odôvodnenia a uvedenia právneho posúdenia veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedenia, v čom spočíva nesprávnosť tohto posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolateľka v danom prípade vymedzila iba všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým došlo podľa jej názoru v konaní pred sudmi nižšej inštancie, pričom jej argumentácia smeruje k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávnostiam v záhlaví rozhodnutia odvolacieho súdu, čo nie je a ani nemôže byť dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, pretože ide o dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorým sa dovolací súd zaoberal vyššie.

28.2. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu, či súdu prvej inštancie k dokazovaniu, jeho ne/vykonania, či hodnotenie dôkazov, resp. spochybnenie skutkových zistení, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia.

29. Na základe uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP a nemožno ho špecifikovať ani širším výkladom. Dovolateľka síce formálne označila za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, ale podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. a) CSP neboli splnené, keď žalovaná v dovolaní neuviedla dostatočne konkrétnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), resp. ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP). Absenciu uvedeného považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť (§ 447 písm. f) CSP).

30. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzavrel, že dovolanie matky maloletej čo do výroku I. uznesenia odvolacieho súdu z 2. mája 2024 č. k. 15CoE/1/2024-179 v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné a ohľadom namietajúceho nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP je neprípustné, pretože dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

31. V prejednávanej veci dovolateľka dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP napadla aj výrok II. uznesenia odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odmietol jej odvolanie proti uzneseniu okresného súdu

č. k. K3-19Em/3/2022-143 z 12. decembra 2023 o uložení pokuty podľa § 382 CMP pre nerešpektovanie, resp. nesplnenie právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/15/2015-1120 z 5. októbra 2021. K čomu dovolací súd opakuje, že prípustnosť dovolania v zmysle v § 420 CSP je daná len, ak ide o rozhodnutie odvolacieho súdu a) vo veci samej (prvá skupina rozhodnutí) alebo b) ktorým sa konanie končí (druhá skupina rozhodnutí), (pozri aj judikát R 19/2017). Pokiaľ dovolanie smeruje i proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, dovolací súd dovolanie odmieta (§ 447 písm. c) CSP).

32. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Pojem „vec sama“ znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe. Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany (resp. účastníci konania) uplatnili. Ide o nachádzanie hmotného práva. Súdna prax sa ustálila v názore, že: „Vec sama je predmet, pre ktorý sa konanie vedie, v sporovom konaní je to nárok, o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. Rozhodovaním o veci samej nie je také rozhodnutie, ktoré zakladá stranám len procesné práva (napr. rozhodnutie o odpustení zmeškania lehoty na podanie odvolania), aj keby bolo rozhodnutie vydané v konaní začatom na návrh.“ (viď napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/14/2017). Ďalší charakteristický znak pre „rozhodnutie vo veci samej“ je ten, že sa ním zakladá prekážka veci rozhodnutej (§ 230 CSP), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá. Rozdiel možno nájsť aj pokiaľ ide o formu prijatého rozhodnutia, vo veci samej v sporovom konaní s a bezvýnimочно rozhoduje rozsudkom, výnimkou sú len niektoré mimosporové konania, kedy sa podľa CMP rozhoduje vo veci samej uznesením (porovnaj § 212 ods. 1 CSP a § 39 ods. 2 CMP). Naopak ak súd v sporovom konaní nerozhoduje vo veci samej, rozhoduje uznesením (§ 234 ods. 1 CSP).

32.1. Pokiaľ ide o druhú skupinu rozhodnutí, voči ktorým je dovolanie prípustné v zmysle § 420 CSP, tie sú charakterizované ako rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorými sa konanie končí. Avšak aj táto podmienka („konanie“ končí) má svoju nadväznosť na prvú spomínanú podmienku (viď vyššie bod 32.) - vo veci samej - teda konanie uskutočňované vo veci samej; nemá sa tu namysliť akékoľvek súdne konanie. Teda ide o množinu rozhodnutí, ktoré boli vydané v konaní vo veci samej s dôsledkom, že ide o rozhodnutia vydané práve v takomto konaní, ktorými sa končí toto konanie. Z uvedeného plynie, že prípustnosť dovolania nemožno vzťahovať na žiadne z rozhodnutí, ktoré by boli vydané v exekučnom, či vykonávacom konaní; tieto totiž nie sú konaniami vo veci samej. Pod pojmom „rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“ má zákon na mysli tie rozhodnutia, ktorými sa konanie (vo veci samej) skončilo bez toho, aby sa žaloba (návrh) vecne prejednála. V danom prípade však ide o rozhodnutie o uložení pokuty pre nerešpektovanie vykonateľného rozhodnutia a výzvy na dobrovoľné plnenie povinnému pri výkone rozhodnutia (§ 382 CMP), ktoré nebolo vydané v konaní vo veci samej (ale až vo vykonávacom konaní), toto rozhodnutie logicky nemôže spĺňať ani podmienku rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, keďže nejde o vydanie takého rozhodnutia v konaní vo veci samej. Predmetným rozhodnutím však nekončí ani výkon rozhodnutia. Vo výkone rozhodnutia súd postupuje aj po uložení pokuty, a to až do času, kým nedôjde k samotnému nútenému výkonu práva alebo k splneniu niektorého z predpokladov vedúceho k zastaveniu exekúcie v zmysle § 390 písm. a) až g) CMP. Pre uvedené rozhodnutie je charakteristické i to, že súd k jeho vydaniu môže pristupovať opakovane za každé porušenie povinnosti vyplývajúcej z rozhodnutia (§ 382 ods. 2 CMP). Vydanie takéhoto rozhodnutia je následkom nerešpektovania právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu (porovnaj napr. Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 3489/15, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 20Cdo/746/2005); jedná sa (iba) o rozhodnutie majúce donucujúci charakter, nejde teda o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, voči ktorému by bolo dovolanie prípustné v zmysle § 420 CSP.

32.2. V konaní o návrhu na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých súd rozhoduje uznesením a po vydaní uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia alebo súčasne s jeho vydaním možno výkon rozhodnutia rozdeliť na dve časti, a to preventívnu fázu (§ 378 až § 383 CMP) a samotné odňatie dieťaťa (§ 384 až § 388 CMP). V rámci preventívnej fázy má súd niekoľko možností (napr. výzva na dobrovoľné plnenie, spôsobom písomne alebo na pojednávaní, zisťovanie dôvodov neplnenia, odkázanie na stretnutie s mediátorom, pokuta, pozastavenie výplaty), ktoré sú na jeho uvážení, kedy a aké

preventívne úkony vykoná s výnimkou výzvy na plnenie, ktorú realizovať musí spôsobom podľa jeho rozhodnutia. Prostriedkom na vynútenie splnenia povinnosti, ktorú ukladá vykonateľné rozhodnutie, je uloženie pokuty súdom. Pokuta nie je sankciou, či trestom, ale slúži len a výlučne na to, aby jej prostredníctvom bol povinný subjekt prinútený konať tak, ako to zodpovedá exekučnému titulu (Kurka, V., Drápal L.: Výkon rozhodnutia v súdnom konaní, Praha, Linde, 2004, s. 729 a nasl.). Rozhodnutie o uložení pokuty pre nerešpektovanie vykonateľného rozhodnutia vrátane výzvy na dobrovoľné plnenie povinnosti povinnému (§ 382 CMP) svojou povahou nenapĺňa znaky rozhodnutia vo veci samej. Ide totiž o rozhodnutie vydané vo vykonávacom konaní, ktorému už predchádzalo rozhodnutie vo veci samej, ktoré je exekučným titulom (rozsudok Okresného súdu Košice I č. k. 21P/15/2015-1120 z 5. októbra 2021 vo veci úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu).

32.3. Aj ústavný súd vo veci sp. zn. I. ÚS 275/2018 skonštatoval, že ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o matérii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak, ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak, ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvoinštančného súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvoinštančné uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené.

33. Vzhľadom na uvedené dovolací súd môže len konštatovať, že povinná dovolaním napadla výrok II. uznesenia odvolacieho súdu o odmietnutí jej odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie o uložení pokuty pre nerešpektovanie výzvy na dobrovoľné plnenie povinnosti vo vykonávacom konaní uloženej rozsudkom, ktorý je exekučným titulom, za obdobie po nariadení výkonu rozhodnutia uznesením okresného súdu z 13. októbra 2023 č. k. 19Em/3/2022-108, ktoré nemá povahu rozhodnutia vo veci samej a nespĺňa ani podmienku rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, keďže nejde o vydanie konečného rozhodnutia (hoc aj procesného) v konaní vo veci samej (teda vo veci vymedzenej návrhom/žalobou).

34. Dovolací súd vychádzajúc z uvedeného uzatvára, že dovolanie povinnej matky maloletého dieťaťa čo do výroku II. odvolacieho súdu je podľa § 420 písm. f) CSP procesne neprípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez skúmania, či v konaní došlo k namietanej procesnej nesprávosti (rovnako rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/12/2017, 8Cdo/125/2017, 2Cdo/143/2018, 7CdoR/16/2023, mutatis mutandis 5Cdo/70/2019).

34.1. Pokiaľ matka v dovolaní namietala, že podala proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 12. decembra 2023 č. k. K3-19Em/3/2022-143 sťažnosť a nie odvolanie, dovolací súd k uvedenému poznamenáva, že sťažnosť je prípustná proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť (§ 239 ods. 1 CSP). Súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu aj o pokute, pokiaľ tak sudca neurobil, znamená to, že o pokute rozhodne sudca. V danom prípade o uložení pokuty vo vykonávacom konaní nerozhodoval na súde prvej inštancie súdny úradník, ale sudca. Iba to, že v danej veci rozhodol sudca, a nie vyšší súdny úradník, nemôže samo osebe spôsobiť zásah do ústavných práv sťažovateľa, pretože dvojinstančnosť nie je všeobecnou zásadou civilného konania. (rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 502/2019). Procesný postup odvolacieho súdu, aj súdu prvej inštancie nebol nesprávny.

35. Pokiaľ dovolateľka napadla dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP aj výrok II. uznesenia odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd odmietol jej odvolanie proti uzneseniu z 12. decembra 2023 č. k.

K3-19Em/3/2022-143, dovolací súd uvádza, že zákonodarca vymedzil prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky podľa ustanovenia § 421 CSP v prvom rade podmienkou spočívajúcou v spôsobe rozhodnutia odvolacieho súdu. Pokiaľ dovolaním nie je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, takéto dovolanie nie je podľa § 421 CSP prípustné a dovolací súd už nepristupuje k skúmaniu ďalších podmienok vyplývajúcich z tohto normatívneho ustanovenia. V tejto veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí dovolania voči rozhodnutiu o uložení pokuty v o vykonávacom konaní. Nejde teda o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, ani o rozhodnutie, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie; nie je preto daná základná podmienka pre dovolací prieskum podľa § 421 CSP, preto najvyšší súd dovolanie matky podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP čo do výroku II. uznesenia odvolacieho podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné odmietol (mutatis mutandis rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/316/2021).

36. Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolanie dovolateľky čo do výroku I. uznesenia odvolacieho súdu z 2. mája 2024 č. k. 15CoE/1/2024-179 v časti namietajúcej zmatečnosť vadu podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné a v časti je neprípustné ohľadom namietajúceho nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), c) CSP, rovnako je neprípustné čo do výroku II. uznesenia odvolacieho súdu z 2. mája 2024 č. k. 15CoE/1/2024-179 pre namietané dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

37. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 52 CMP.

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.